

2019

(November)

COMMERCE

(General/Speciality)

Course : 503

(Management Accounting)

The figures in the margin indicate full marks for the questions

(New Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

(a) Write True or False :

1×4=4

- (i) Management Accounting includes the development of a suitable system of internal audit for internal control.
- (ii) According to AS-5, cash flows for a period can be classified into three categories of cash inflow and cash outflow.
- (iii) Selling price is not based on marginal cost plus contribution.
- (iv) Long-term budgets should be prepared for control purposes.

(b) Fill in the blanks :

1×4=4

- (i) _____ decisions limit the usefulness of Management Accounting.
- (ii) Budgeting may be said to be the act of _____ .
- (iii) Selling goods _____ the marginal cost can be followed only in a short period.
- (iv) Income tax refund is an _____ of cash.

2. Write short notes on any four of the following :

4×4=16

- (a) Zero-base budgeting
- (b) Overhead
- (c) Tools of Management Accounting
- (d) Performance budgeting
- (e) Make-or-buy decision
- (f) Differential cost

3. (a) "Management Accounting is nothing more than the use of financial information for management purposes." Explain this statement and clearly distinguish between Financial Accounting and Management Accounting.

6+8=14

Or

(b) Discuss, in detail, the functions of Management Accounting.

14

4. (a) From the following Balance Sheets of X Ltd. Co. as on 31st March, 2016 and 2017, prepare a Statement of Cash Flow as per AS-3 :

14

Balance Sheets

<i>Capital and Liabilities</i>	<i>31.03.2017</i>	<i>31.03.2016</i>
	₹	₹
Equity Share Capital	2,00,000	1,50,000
Preference Share Capital	37,500	50,000
Security Premium Reserve	30,000	—
Profit & Loss A/c	36,000	(5,000)
Secured Loans :		
15% Debenture	1,25,000	1,00,000
Trade Payable	55,000	25,000
Provision for Depreciation	24,000	15,000
Provision for Doubtful Debts	8,000	5,000
	<u>5,15,500</u>	<u>3,40,000</u>

Assets	31.03.2017 ₹	31.03.2016 ₹
Fixed Assets	2,50,000	1,00,000
Investment	22,500	20,000
Discount on Debenture	8,000	10,000
Inventories	1,00,000	75,000
Bills Receivable	28,000	88,000
Cash at Bank	1,07,000	47,000
	<u>5,15,500</u>	<u>3,40,000</u>

Additional Information :

- (1) Dividend paid during the year ₹ 18,000
- (2) Investment costing ₹ 5,000 was sold at a profit of 40%
- (3) Fixed Assets costing ₹ 10,000 (provision for depreciation ₹ 4,000) were sold for ₹ 8,500
- (4) Additional debentures amount to ₹ 50,000 were issued at par on 1st August, 2016. Interest on Debenture has been paid regularly

Or

(b) Define the term 'fund flow'. What are the purposes of preparing Funds Flow Statement? Write four limitations of Funds Flow Statement. 2+8+4=14

5. (a) Prepare a cash budget of six months up to December 31 from the information given below :

14

Cash balance on July 1 was expected to be ₹ 75,000.

Months	Sales	Material	Wages	Overhead				
				Production	Administration	Selling	Distribution	R & D
April	50000	20000	5000	2200	1500	800	400	500
May	60000	30000	5600	2400	1450	850	450	500
June	40000	20000	4000	2500	1520	750	350	600
July	50000	30000	4200	2300	1480	850	450	600
August	60000	35000	4600	2600	1510	950	550	700
September	70000	40000	5000	2700	1540	1000	600	700
October	80000	45000	5200	2900	1560	1025	625	800
November	90000	50000	5400	3000	1570	1075	675	800
December	100000	55000	5800	3200	1600	1150	750	800

Expected capital expenditure :

- (1) Plant and Machinery to be installed in August at a cost of ₹ 20,000 will be payable on September 1
- (2) Extension to research and development department amounting to ₹ 5,000 will be completed on August 1 payable ₹ 1,000 per month from completion date
- (3) Under a hire-purchase agreement, ₹ 2,000 is to be paid each month
- (4) A sales commission of 5% on sales is to be paid within the month following actual sales
- (5) Period of credit allowed by suppliers 3 months, period of credit allowed to customer 2 months. Delay in payment of overheads 1 month. Delay in payment of wages 1/8 month

Tax of ₹ 50,000 is due for payment on October 1. Preference share dividend of 10% on capital of ₹ 1,00,000 is to be paid on November 1.

10% calls on ordinary share capital of ₹ 2,00,000 is due on July 1 and September 1.

Cash sales of ₹ 1,000 per month are expected no commission payable.

Or

- (b) Explain the meaning and objectives of sales budget. Distinguish between sales budgets and production budgets.

7+7=14

6. (a) "Marginal costing is a very useful technique to management for cost control, profit planning and decision making." Explain.

14

Or

- (b) From the following information, calculate (i) P/V ratio, (ii) break-even point and (iii) margin of safety. (iv) If the selling price is reduced to ₹ 90 by how much is the margin of safety reduced?

3+3+4+4=14

	(₹)
Total sales	3,60,000
Selling price per unit	100
Variable cost per unit	50
Fixed cost	1,00,000

ASSAMESE VERSION

1. (a) সঁচা নে মিছা লিখা :

1×4=4

- (i) আভ্যন্তৰীণ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে কৰা আভ্যন্তৰীণ হিচাপ পৰীক্ষা পদ্ধতি পৰিচালনা হিচাপৰ অন্তৰ্গত।
- (ii) নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ বাবে নগদ প্ৰবাহ বিবৃতিৰ কাৰ্যসমূহক AS-5 অনুসৰি নগদ ধনৰ অন্তঃপ্ৰবাহ আৰু নগদ ধনৰ বহিঃপ্ৰবাহ মতে তিনিটা ভাগত বিভক্ত কৰিব পাৰি।
- (iii) প্ৰান্তীয় ব্যয় যোগ বৰঙণিৰ ওপৰত বিক্ৰী মূল্য নিৰ্ভৰ নকৰে।
- (iv) নিয়ন্ত্ৰণৰ উদ্দেশ্যত দীৰ্ঘম্যাদী খচৰা প্ৰস্তুত কৰা হয়।

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা :

1×4=4

- (i) _____ সিদ্ধান্তবোৰে পৰিচালনা হিচাপৰ উপযোগিতাসমূহক সীমিত কৰে।
- (ii) বাজেটিক _____ কৰা কাৰ্য বুলি গণ্য কৰিব পাৰি।
- (iii) হ্ৰস্বকালীন সময়ত প্ৰান্তীয় ব্যয়ৰ _____ পণ্যদ্রব্য বিক্ৰী কৰিব পৰা যায়।
- (iv) আয়কৰ ঘুৰাই পোৱাতো নগদ ধনৰ _____ বুজায়।

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা :

4×4=16

- (a) শূন্য-ভিত্তিক বাজেটিক
- (b) অধিব্যয়
- (c) পৰিচালনা হিচাপৰ আহিলা
- (d) সম্পাদিত কৰ্মভিত্তিক বাজেটিক
- (e) ক্ৰয় অথবা প্ৰস্তুতিৰ সিদ্ধান্ত
- (f) ব্যৱধান ব্যয় নিৰ্ণয় ব্যৱস্থা

3. (a) “পৰিচালনা হিচাপৰক্ষণ ব্যৱস্থাপনাৰ উদ্দেশ্যে বিস্তীৰ্ণ তথ্য ব্যৱহাৰৰ বাহিৰে অধিক একো নহয়।”
বিবৃতিটো ব্যাখ্যা কৰা। বিস্তীৰ্ণ হিচাপৰক্ষণ আৰু পৰিচালনা হিচাপৰক্ষণৰ মাজৰ সম্পৰ্ক পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

6+8=14

অথবা

(b) পৰিচালনা হিচাপৰ কাৰ্যসমূহ বহলাই আলোচনা কৰা।

14

4. (a) 31 মাৰ্চ, 2016 আৰু 2017 তাৰিখৰ X Ltd. Co.ৰ সংক্ষিপ্ত উদ্ধৃত-পত্ৰসমূহ তলত দিয়া হ'ল। ইয়াৰ দ্বাৰাই AS-3 ৰ মতে নগদ প্ৰবাহ বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা :

14

উদ্ধৃত-পত্ৰসমূহ		
মূলধন আৰু দেনা	31.03.2017 টকা	31.03.2016 টকা
সমাংশ অংশ মূলধন	2,00,000	1,50,000
অগ্ৰাধিকাৰযুক্ত অংশ মূলধন	37,500	50,000
অংশ অধিহাৰ সঞ্চয়	30,000	—
লাভ-লোকচান হিচাপ	36,000	(5,000)
জামিনযুক্ত ঋণ :		
15% ঋণপত্ৰ	1,25,000	1,00,000
ব্যৱসায়িক পাওনাদাৰ	55,000	25,000
অৱক্ষয়ৰ বাবে সঞ্চিতি	24,000	15,000
সন্দেহজনক ধাৰৰ বাবে সঞ্চিতি	8,000	5,000
	<u>5,15,500</u>	<u>3,40,000</u>
সম্পত্তি	31.03.2017 টকা	31.03.2016 টকা
স্থায়ী সম্পত্তি	2,50,000	1,00,000
বিনিয়োগ	22,500	20,000
ঋণপত্ৰত বাট্টা	8,000	10,000
মজুত/সম্ভাৰ	1,00,000	75,000
প্ৰাপ্ত বিল	28,000	88,000
বেংকত জমা	1,07,000	47,000
	<u>5,15,500</u>	<u>3,40,000</u>

অতিৰিক্ত তথ্য :

- (1) লাভাংশ হিচাপে 18,000 টকা পৰিশোধ কৰা হৈছে
- (2) 5,000 টকাৰ বিনিয়োগপত্ৰ 40% লাভত বিক্ৰী কৰা হৈছে
- (3) 10,000 টকাৰ স্থায়ী সম্পত্তি (4,000 টকাৰ অৱক্ষয় হিচাপৰ সঞ্চিতি) 8,500 টকাত বিক্ৰী কৰা হৈছে
- (4) অতিৰিক্ত ভাৱে 50,000 টকাৰ ঋণপত্ৰ 2016 চনৰ 1 আগষ্টত বিলি কৰা হৈছে। ঋণপত্ৰৰ ওপৰত সুদ নিয়মীয়াকৈ প্ৰদান কৰা হয়

অথবা

- (b) 'পূঁজিৰ আদান-প্ৰদান'ৰ সংজ্ঞা লিখা। কি কি উদ্দেশ্যত পূঁজিৰ আদান-প্ৰদান বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা হয়? ইয়াৰ চাৰিটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।

2+8+4=14

5. (a) ডিচেম্বৰ মাহৰ শেষলৈ ধৰি ছয় মাহৰ বাবে তলত দিয়া তথ্যসমূহকলৈ নগদ ধনৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰা :
1 জুলাইত নগদ উদ্ধৃত্তৰ পৰিমাণ হৈছে 75,000 টকা।

14

মাহ	বিক্ৰী	ক্ৰয়	মজুৰী	অধিব্যয়				
				উৎপাদন	প্ৰশাসন	বিক্ৰীত	বিতৰণ	গৱেষণা
এপ্ৰিল	50000	20000	5000	2200	1500	800	400	500
মে	60000	30000	5600	2400	1450	850	450	500
জুন	40000	20000	4000	2500	1520	750	350	600
জুলাই	50000	30000	4200	2300	1480	850	450	600
আগষ্ট	60000	35000	4600	2600	1510	950	550	700
চেপ্তেম্বৰ	70000	40000	5000	2700	1540	1000	600	700
অক্টোবৰ	80000	45000	5200	2900	1560	1025	625	800
নভেম্বৰ	90000	50000	5400	3000	1570	1075	675	800
ডিচেম্বৰ	100000	55000	5800	3200	1600	1150	750	800

আশাকৃত মূলধনী ব্যয় :

- (1) আগষ্ট মাহত যন্ত্ৰপাতি মুঠ 20,000 টকাত কিনা হয় যিটোৰ মূল্য 1 চেপ্তেম্বৰ মাহত পৰিশোধ কৰিব লাগিব
- (2) গৱেষণা আৰু উন্নয়নত 5,000 টকা বিনিয়োগ কৰি 1 আগষ্টত সম্পূৰ্ণ কৰা হ'ব। উক্ত টকা সম্পূৰ্ণ কৰা তাৰিখৰ পৰা প্ৰতি মাহে 1,000 টকাকৈ পৰিশোধ কৰিব
- (3) এটা ভাড়া-ক্ৰয় বন্দৰস্বৰ মতে প্ৰতি মাহে 2,000 টকাকৈ আদায় দিব
- (4) প্ৰতি মাহৰ বিক্ৰীৰ ওপৰত 5% দস্তৰি প্ৰদান কৰা হ'ব
- (5) যোগনিয়াৰৰ পৰা তিনি মাহৰ বাকীৰ সুবিধা পোৱা যায়, গ্ৰাহকক দুই মাহৰ বাবে বাকী দিয়া হ'ব। অধিব্যয়সমূহ এক মাহৰ বিলম্বত দিয়া হ'ব। মজুৰী 1/8 মাহৰ বিলম্বত দিয়া হ'ব

কৰ হিচাপে 50,000 টকা 1 অক্টোবৰ মাহত দিব লাগিব। 1,00,000 টকাৰ অগ্ৰাধিকাৰযুক্ত অংশৰ ওপৰত 10% লাভাংশ 1 নভেম্বৰ মাহত দিব লাগিব।

2,00,000 টকাৰ সাধাৰণ অংশ মূলধনৰ ওপৰত 10% কৈ 1 জুলাই আৰু 1 চেপ্তেম্বৰ মাহত তলৰ আদায় পোৱা হ'ব।

প্ৰতি মাহে 1,000 টকাৰ নগদ বিক্ৰী হ'ব আৰু ইয়াৰ ওপৰত কোনো দস্তৰি দিয়া নহ'ব।

অথবা

- (b) বিক্ৰী বাজেটৰ অৰ্থ আৰু উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। বিক্ৰী বাজেট আৰু উৎপাদন বাজেটৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

7+7=14

6. (a) “ব্যয় নিয়ন্ত্ৰণ, লাভৰ পৰিকল্পনা আৰু সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কাৰ্যৰ বাবে প্ৰাক্তীয় ব্যয় পদ্ধতি অতি সহায়ক।”
ব্যাখ্যা কৰা।

14

অথবা

- (b) তলৰ তথ্যসমূহৰ যোগেদি (i) লাভৰ আয়তনিক অনুপাত, (ii) লাভলাভৰ সমতা বিন্দু আৰু (iii) নিৰাপদ বিক্ৰী গণনা কৰা। (iv) যদি বিক্ৰী মূল্য 90 টকালৈ হ্রাস কৰা হয়, তেন্তে নিৰাপদ বিক্ৰীৰ পৰিমাণ কিমান হ'ব?

$$3+3+4+4=14$$

	টকা
মুঠ বিক্ৰী	3,60,000
প্ৰতি গোটত বিক্ৰী মূল্য	100
প্ৰতি গোটত পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয়	50
স্থায়ী ব্যয়	1,00,000

(Old Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

1. (a) Write True or False : 1×4=4
- (i) Management Accounting deals with the effect and impact of cost on the business.
 - (ii) Goods sold on credit is a source of fund.
 - (iii) P/V ratio exhibits the percentage of contribution included in fixed cost and profits.
 - (iv) Idle Time Variance = Idle Time × Actual Rate
- (b) Fill in the blanks : 1×4=4
- (i) Cash Flow Statement is useful for _____ financial planning.
 - (ii) Marginal costing is the aggregate of prime cost plus _____ overhead.
 - (iii) Budgetary control is a _____ function.
 - (iv) Standard cost is a _____ cost.
2. Write short notes on any *four* of the following : 4×4=16
- (a) Fund from operation
 - (b) Differential costing
 - (c) Performance budgeting
 - (d) Cost-volume-profit relationship
 - (e) Production budget
3. (a) Define Management Accounting. Discuss the scope of Management Accounting. 3+9=12
- Or
- (b) "Management Accounting has been evolved to meet the need of management." Explain this statement. 12

4. (a) From the following Comparative Balance Sheets of X Ltd. as on June 30, 2017 and June 30, 2018, you are required to prepare—

(i) a statement of changes in working capital;

(ii) a funds flow statement :

5+6=11

<i>Balance Sheets</i>					
<i>Liabilities</i>	2017	2018	<i>Assets</i>	2017	2018
	₹	₹		₹	₹
Share Capital	1,80,000	2,00,000	Goodwill	24,000	20,000
Reserve Fund	28,000	36,000	Building	80,000	72,000
Profit & Loss A/c	39,000	24,000	Machinery	74,000	72,000
Trade Creditors	16,000	10,800	Investment	20,000	22,000
Bank Overdraft	12,400	2,600	Inventories	60,000	50,800
Provision for Taxation	32,000	34,000	Debtors	40,000	44,400
Provision for Doubtful Debts	3,800	4,200	Cash	13,200	30,400
	<u>3,11,200</u>	<u>3,11,600</u>		<u>3,11,200</u>	<u>3,11,600</u>

Additional information :

- (1) Depreciation charged on Machinery was ₹ 8,000 and on Building ₹ 8,000
- (2) Interim dividend paid on January, 2018 was ₹ 15,000
- (3) Provision of ₹ 10,000 was made for taxation during the year ending 30th June, 2018

Or

(b) Define Cash Flow Statement. How does Cash Flow Statement differ from a Funds Flow Statement?

4+7=11

5. (a) The following data are available in a manufacturing company for the period of a year :

	₹ (in lakhs)
Fixed expenses :	
Wages and salaries	9.5
Rent, rates and taxes	6.6
Depreciation	7.4
Sundry administrative expenses	6.5
Semi-variable expenses (at 30% of capacity) :	
Maintenance and repairs	3.5
Indirect labour	7.9
Sales department salaries, etc.	3.8
Sundry administrative expenses	2.8

	₹ (in lakhs)
Variable expenses (at 50% of capacity) :	
Materials	21.7
Labour	20.4
Other expenses	7.9
	98.0

Assume that the fixed expenses remain constant for all levels of production; semi-variable expenses remain constant between 45% and 65% of capacity, increasing by 10% between 65% and 80% capacity and by 20% between 80% and 100% capacity.

Sales at various levels are as follows :

	₹ (in lakhs)
50% capacity	100
60% capacity	120
75% capacity	150
90% capacity	180
100% capacity	200

Prepare the flexible budgets for the year and forecast the profit at 60%, 70%, 90% and 100% capacity.

11

Or

- (b) What do you understand by the terms 'budget' and 'budgetary control'? Discuss the benefits of budgetary control. (2+3)+6=11

6. (a) "Marginal costing is essentially a technique of cost analysis and cost presentation." Discuss the statement with reference to the application, merits and limitation of marginal costing. 3+3+3+2=11

Or

- (b) The sales turnover and profit during two years were as follows :

Year	Sales (₹)	Profit (₹)
2014	1,40,000	15,000
2015	1,60,000	20,000

You are required to calculate—

- (i) P/V ratio;
- (ii) sales required to earn a profit of ₹ 40,000;
- (iii) profit when sales are ₹ 1,20,000.

3+4+4=11

7. (a) Define standard costing. How does it help in keeping control over cost?
Point out its limitations. 2+6+3=11

Or

- (b) From the following data, calculate MCV, MPV, MUV and MMV : 3+3+3+2=11

	<i>Standard Mix</i>	<i>Actual Mix</i>
Materials X :	60 kg at ₹ 20	72 kg at ₹ 20
Materials Y :	40 kg at ₹ 10	31 kg at ₹ 11
	<u>100</u>	<u>103</u>

www.prepnex.com

ASSAMESE VERSION

1. (a) সঁচা নে মিছা লিখা :

1×4=4

- (i) ব্যৱসায় ব্যয়ৰ ওপৰত পৰিচালনা হিচাপে ক্ৰিয়া আৰু প্ৰতিক্ৰিয়া কৰে।
 (ii) বাকীত দ্ৰব্য বিক্ৰী কৰিলে পুঁজিৰ উৎস হয়।
 (iii) লাভৰ আয়তনিক অনুপাতে স্থায়ী ব্যয় আৰু লাভ বৰঙণিৰ শতাংশত অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।
 (iv) অকৰ্মণ্য সময় বিচ্যুতি = অকৰ্মণ্য সময় × প্ৰকৃত দৰ

(b) খালী ঠাই পূৰ কৰা :

1×4=4

- (i) _____ বিত্তীয় পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিবৰ বাবে নগদ প্ৰবাহ বিবৃতি প্ৰয়োজন।
 (ii) প্ৰাথমিক ব্যয় যোগ _____ অধিব্যয় হৈছে মুঠ প্ৰান্তীয় ব্যয়।
 (iii) বাজেটেৰি কন্ট্ৰ'ল হৈছে এক _____ কাৰ্য ব্যৱস্থা।
 (iv) মান ব্যয় হৈছে _____ ব্যয়।

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

4×4=16

- (a) চলিত কাৰ্যৰ পৰা প্ৰাপ্ত পুঁজি
 (b) বিভেদকৰণ ব্যয়ৰ হিচাপ
 (c) কাৰ্যকৰী বাজেট
 (d) ব্যয়-বিক্ৰী-লাভৰ মাজত সম্পৰ্ক
 (e) উৎপাদন বাজেট

3. (a) পৰিচালনা হিচাপৰ সংজ্ঞা দিয়া। পৰিচালনা হিচাপৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

3+9=12

অথবা

(b) “পৰিচালনা প্ৰয়োজন পূৰাবলৈ পৰিচালনা হিচাপৰক্ষণ উদ্ভাৱন কৰা হৈছে।” উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

12

4. (a) তলত দিয়া X Ltd. ৰ 30 জুন, 2017 আৰু 30 জুন, 2018 বৰ্ষৰ তুলনামূলক উদ্ভূত-পত্ৰসমূহ দিয়া হ'ল। ইয়াৰ দ্বাৰাই—

- (i) কাৰ্যকৰী মূলধন পুঁজিৰ পৰিৱৰ্তন সূচী ;
 (ii) পুঁজিৰ উৎস আৰু ব্যৱহাৰ বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা :

5+6=11

উদ্ভূত-পত্ৰসমূহ

দেয়সমূহ	2017	2018	সম্পত্তি	2017	2018
	টকা	টকা		টকা	টকা
অংশ মূলধন	1,80,000	2,00,000	সুনাম	24,000	20,000
সঞ্চিতি পুঁজি	28,000	36,000	ঘৰ	80,000	72,000
লাভ-লোকচান হিচাপ	39,000	24,000	যন্ত্ৰপাতি	74,000	72,000

দেয়সমূহ	2017 টকা	2018 টকা	সম্পত্তি	2017 টকা	2018 টকা
ব্যৱসায়িক পাওনাদাৰ	16,000	10,800	বিনিয়োগ	20,000	22,000
বেংক অধিকোষ	12,400	2,600	সম্ভাৰ	60,000	50,800
কৰৰ বাবে ব্যৱস্থা	32,000	34,000	দেনাদাৰ	40,000	44,400
সন্দেহজনক দেনা ব্যৱস্থা	3,800	4,200	নগদ	13,200	30,400
	<u>3,11,200</u>	<u>3,11,600</u>		<u>3,11,200</u>	<u>3,11,600</u>

অতিৰিক্ত তথ্য :

- (1) যন্তুপাতিৰ ওপৰত অৱক্ষয় 8,000 টকা আৰু ঘৰৰ ওপৰত 8,000 টকা আছিল
- (2) জানুৱাৰী, 2018 মাহত মধ্যকালীন লাভাংশ 15,000 টকা পৰিশোধ কৰা হৈছিল
- (3) 30 জুন, 2018 চলিত বৰ্ষত কৰৰ বাবে 10,000 টকা ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল

অথবা

- (b) নগদ প্ৰবাহ বিবৃতিৰ সংজ্ঞা দিয়া। নগদ প্ৰবাহ বিবৃতি আৰু পুঁজি প্ৰবাহ বিবৃতিৰ মাজত পাৰ্থক্য কেনেকৈ কৰিবা ?

4+7=11

5. (a) উৎপাদনৰ লগত জড়িত এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ এটা বছৰৰ তথ্যসমূহ দিয়া হৈছে :

	টকা (লাখত)
স্থায়ী খৰচ :	
মজুৰী আৰু দৰ্মহা	9.5
ভাৰা, দৰ আৰু কৰ	6.6
অৱক্ষয়	7.4
বিবিধ প্ৰশাসনিক খৰচ	6.5
অৰ্ধ-পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় (30% ক্ষমতাত) :	
মেৰামতি খৰচ	3.5
পৰোক্ষ শ্ৰম	7.9
বিক্ৰী বিভাগৰ দৰ্মহা	3.8
বিবিধ প্ৰশাসনিক ব্যয়	2.8
পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় (50% ক্ষমতাত) :	
সামগ্ৰী	21.7
শ্ৰম	20.4
অন্যান্য খৰচ	7.9
	<u>98.0</u>

ধৰি লওক স্থায়ী ব্যয় উৎপাদনৰ সকলো স্তৰতে একেই থাকিব। অৰ্ধ-পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় 45% পৰা 65% ক্ষমতাত একে থাকিব। 10% ব্যয় 65% পৰা 80% ক্ষমতাত বৃদ্ধি হ'ব আৰু 20% ব্যয় 80% পৰা 100% ক্ষমতাত বৃদ্ধি পাব।

বিভিন্ন স্তৰত বিক্ৰী পৰিমাণ হ'ব :

	টকা (লাখত)
50% ক্ষমতাত	100
60% ক্ষমতাত	120
75% ক্ষমতাত	150
90% ক্ষমতাত	180
100% ক্ষমতাত	200

60%, 70%, 90% আৰু 100% ক্ষমতাত বছৰটোৰ বাবে পৰিৱৰ্তনশীল বাজেট প্ৰস্তুত কৰা।

11

অথবা

(b) 'বাজেট' আৰু 'বাজেট নিয়ন্ত্ৰণ' বুলিলে কি বুজা? বাজেট নিয়ন্ত্ৰণৰ লাভালাভসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। (2+3)+6=11

6. (a) "ব্যয় বিশ্লেষণ আৰু ব্যয় উপস্থাপনৰ বাবে প্ৰান্তীয় ব্যয় এক উপযুক্ত কৌশল।" প্ৰান্তীয় ব্যয়ৰ প্ৰয়োগ, সুবিধা আৰু অসুবিধাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি উক্ত বিবৃতিটো আলোচনা কৰা। 3+3+3+2=11

অথবা

(b) দুটা বৰ্ষৰ বিক্ৰী আৰু লাভৰ পৰিমাণ তলত দিয়া হৈছে :

বৰ্ষ	বিক্ৰী (টকা)	লাভ (টকা)
2014	1,40,000	15,000
2015	1,60,000	20,000

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

3+4+4=11

(i) লাভৰ আয়তনিক অনুপাত নিৰ্ণয় কৰা।

(ii) 40,000 টকা লাভ কৰিবলৈ কিমান বিক্ৰী কৰিব লাগিব?

(iii) যদি বিক্ৰীৰ পৰিমাণ 1,20,000 টকা হয়, তেন্তে লাভ কিমান হ'ব?

7. (a) মান ব্যয়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। ই কেনেকৈ ব্যয়ৰ ওপৰত নিয়ন্ত্ৰণ ৰাখে? ইয়াৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ আলোচনা কৰা।

2+6+3=11

অথবা

(b) তলৰ তথ্যসমূহৰ জৰিয়তে পণ্যদ্রব্যৰ মূল্যৰ তাৰতম্য, পণ্যদ্রব্য ব্যয়ৰ তাৰতম্য, পণ্যদ্রব্যৰ উৎপাদনৰ তাৰতম্য আৰু পণ্যদ্রব্য মিশ্ৰণৰ তাৰতম্য নিৰ্ণয় কৰা :

3+3+3+2=11

মান

প্ৰকৃত

পণ্যসামগ্ৰী X : প্রতি কে.জি.ত 20 টকাকৈ 60 কে.জি.

প্রতি কে.জি.ত 20 টকাকৈ 72 কে.জি.

পণ্যসামগ্ৰী Y : প্রতি কে.জি.ত 10 টকাকৈ 40 কে.জি.

প্রতি কে.জি.ত 11 টকাকৈ 31 কে.জি.

100

103